

УДК 929:398 Милошевић-Ђорђевић Н.

НАДА МИЛОШЕВИЋ-ЂОРЂЕВИЋ¹ (02. 12. 1934 – 27. 07. 2021)

Проф. Нада Милошевић-Ђорђевић је од 1963. године радила на Катедри за југословенску (сада: српску) књижевност Филолошког факултета, као асистент (од 1963. године), па доцент (од 1972. године), затим ванредни (од 1980. године) и редовни (од 1985. године) професор за предмет Народна књижевност. Од оснивања Међународног славистичког центра при Филолошком факултету Универзитета у Београду (1971) радила је у њему као секретар (до 1975), као заменик директора (до 1983), директор (1984. и 1985) и председник Савета МСЦ-а (1986. и 1987). Председник Савета Филолошког факултета била је од 1989. до 1991. године. Обављала је, у три мандата, до 2002. године, функцију управника Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима.

Проф. др Нада Милошевић Ђорђевић изабрана је за дописног члана Српске академије наука и уметности 2003. године, а за редовног 2012. Била је председник Одбора за Народну књижевност САНУ и руководила пројектима из ове области. Била је главни уредник едиције САНУ о женама члановима Српског ученог друштва, Српске краљевске академије и Српске академије наука и уметности; члан Уређивачког одбора Српске енциклопедије за струку Народна књижевност (изд. Матица српска, САНУ, Завод за уџбенике); члан Управног одбора Задужбине Бранка Ђопића и жирија за награде из књижевности које носе његово име и др.

Била је један од уредника библиотеке Вуков Сабор (Рад-КПЗ Србије), члан уредништва „Анала Филолошког факултета” Београдског универзитета, члан Европског друштва културе (SEC), председник Друштва за српски језик и књижевност Србије. Од првог броја, 1994. године, уз главног уредника др Миодрага Матицког, била је уредник „Данице”, српског народног илустрованог календара, који је покренула и издаје Вукова задужбина.

¹ Говор на сахрани академика проф. др Наде Милошевић-Ђорђевић.

Била је члан уредништва „Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор”, као и Савета међународног часописа „Oral Tradition”², од његовог оснивања 1986. године, који покрива преко сто језичких подручја усмене традиције, а заштитни знак му је Филип Вишњић.

Академик Нада Милошевић-Ђорђевић била је изабрана за члана једне од најстаријих Међународних фолклорних асоцијација „Folklore Fellows” при Финској академији наука. Такође, била је члан Међународног друштва за изучавање народне прозе (International Society for Folk Narrative Research), Европског друштва културе. Удружења књижевника Србије, Управног одбора Вукове задужбине и члан (претходно председник) Одбора за додељивање награде за науку; Одбора Одељења за књижевност и језик Матице српске и члан Жирија Награде *Младен Лесковац*; члан уређивачког одбора едиције Студије о Србима (изд. Завод за уџбенике, Матица српска, Вукова задужбина).

Академик Нада Милошевић-Ђорђевић изабрана је за почасног председника обновљеног Удружења фолклориста Србије (2014). Била је почасни члан Комисије за фолклор при Међународном славистичком комитету, носилац Повеље почасног члана Славистичког друштва Србије, Вукове повеље за истраживање националне културе и педагошке баштине, Повеље за животно дело „Миле Недељковић”.

Добила је награду *Младен Лесковац* Матице српске и награду *Злајна српска књижевности* Фонда Александра Арнаутовића „за изузетан допринос изучавању књижевне српске науке”. Добитник је награде *Дејан Медаковић* Издавачке куће Прометеј за 2015. годину, за „дуго памћење” српске културе, као и награде *Тихомир Р. Ђорђевић* Центра за културу и уметност Алексинац (2019).

Под насловом *Жива реч* (680 стр), у издању Балканолошког института и Филолошког факултета (ур. М. Детелић и С. Самарија) 2011. године посвећен јој је Зборник реферата у коме су узели учешћа наши и страни научници.

Професорка Нада Милошевић-Ђорђевић имала је епско схватање живота, професије, части, дужности, достојанства. И отмени, лирски ресантиман у опхођењу, језику и стилу. Сваки сусрет са Професорком био је, увек изнова, „радост препознавања”.

Развојна линија живота и рада проф. Наде Милошевић-Ђорђевић била је линија сталног узрастања српске књижевноисторијске и књижевнотеоријске мисли посвећене усменој књижевности и фолклору. Као редовни члан Српске академије наука и уметности, преко пола века се интензивно и са изузетним резултатима бавила изучавањем традиције и културе српског народа.

² Усмена традиција.

Као члан угледних међународних фолклористичких организација и асоцијација, професорка Ђорђевић је за протеклих пола века имала кључну улогу у подстицању међународне и регионалне сарадње српских фолклориста.

С друге стране, као универзитетски професор и педагог, наша професорка је одгајила генерације младих стручњака, студената основних академских, мастер и докторских студија и пресудно утицала на њихов интелектуални и научни развој.

Библиографија проф. Наде Милошевић-Ђорђевић је импресивна. Она обухвата серију научних монографија, као и низ студија и расправа, уз приређивање међународних научних зборника и уређивање најугледнијих фолклористичких публикација.

Својим научним ауторитетом и угледом проф. др Нада Милошевић-Ђорђевић је повезала низ научних установа и покренула или пак учествовала у најстудиознијим енциклопедијским и лексикографским пројектима из области књижевности и културе најугледнијих научних институција српског народа (САНУ, Матица српска, Вукова задужбина и др).

С пуним правом се може рећи да је академик Нада Милошевић-Ђорђевић пресудно утицала на процес модернизовања свих научних дисциплина из области српске фолклористике, пре свега када је реч о историји и поетици народне књижевности. Бављење актуелним питањима српске традиције, језика, књижевности и културе не може се замислити нити спровести без познавања научних резултата проф. Наде Милошевић-Ђорђевић.

У појмовнику *Народна књижевност* проф. Радмиле Пешић и Наде Милошевић-Ђорђевић, у два издања (1984, 1997), посебно је истакнута синкретичност жанрова усмене књижевности, као и неопходност проучавања усмене књижевности из перспективе спецификованих знања: историјских, етнолошких, теоријских, културолошких и сл.

Професор Видо Латковић, творац првог уџбеника из Народне књижевности на овим просторима, остао је упамћен по том приручнику управо несебичним старањем проф. Радмиле Пешић и Наде Милошевић-Ђорђевић. Други велики дуг, професору и учитељу Владану Недићу, одужен је одржавањем и неговањем престижне награде за најбољи семинарски рад из области Народне књижевности на Катедри за српску књижевност Филолошког факултета у Београду.

Као истински и прави вуковац, неизбрисив печат оставила је у раду Вукове задужбине. Управо је племенита вуковска идеја, да „кроз традицију пружи слику целог српског народа”, била путовођа академику Нади Милошевић-Ђорђевић у њеном плодном научном раду и хуманистичким назорима испуњеном животу.

Редовни члан САНУ, члан најугледнијих светских фолклористичких удружења, почасни председник Удружења фолклориста Србије, међу оснивачима вољеног и признатог у славистичком свету Међународног

славистичког центра, уредник „Данице” Вукове задужбине, један од најугледнијих професора Катедре за српску књижевност у њеној плодној историји, проф. Нада Милошевић-Ђорђевић је заслужила да буде почасни члан наших сећања. Ми, њени ученици, памтимо Професорку као једну од првих дама српске науке, лепу жену у најдуховнијем значењу те речи, отмену и храбру у говорима и поступцима. Истински и искрено смо је волели и поштовали. Неизмерно смо тужни што је више нема. Неизмерно смо поносни на то што смо је баш ми имали.

Драга професорка. Када сам Вам дао песму *На вест* о мајчиној смрти да је прочитате, посебно Вам се допао стих: „Ту испод врата, дежурала је нит светла”. Не могу да се оттем утиску да Вас сада, у овом тренутку, не спуштамо у земљу, у хладноћу и мрак, него полагамо на ту нит светла, коју сте целога живота тако истрајно следили. Као звезду Даницу српске усмене традиције.

Бошко Ј. Сувајџић*

Универзитет у Београду – Филолошки факултет
Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима
Студентски трг 3
11000 Београд

УДК 821.163.41.09 Андрић И.

Иво Андрић, *Госпођица*, Критичко издање дела Иве Андрића, коло IV, књ. 18, приредио Милан Потребих, Београд, Задужбина Иве Андрића 2020, 753 стр.

Пројекат *Критичко издање дела Иве Андрића* (КИДИА) започет је септембра 2016. године одлуком Управног одбора Задужбине Иве Андрића¹. До 2019. године објављена су три кола у петнаест књига,

*boskosuvajdzic65@gmail.com

¹ „Извршни одбор Српске академије наука и уметности, на основу предлога Одељења језика и књижевности САНУ, на седници од 9. јуна 2016. године, донео је одлуку да се за чланове Управног одбора Задужбине Иве Андрића именују академик Миро Вуксановић, академик Душан Ковачевић, академик Горан Петровић, проф. др Радивоје Микић, проф. др Срето Танасић, проф. др Стојан Ђорђевић, књижевник Радован Бели Марковић, новинар Радован Поповић и проф. др Стојан Дабић. На иницијативу академика Мира Вуксановића, председника, и проф. др Радивоја Микића, потпредседника,